

Tilburg University

Noord-Zuid

van Damme, E.E.C.

Published in:
Algemeen Dagblad

Publication date:
2002

Document Version
Peer reviewed version

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Damme, E. E. C. (2002). Noord-Zuid. *Algemeen Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

NOORD-ZUID

De verhoren van de parlementaire enquêtecommissie bouwfraude bevestigen dat ook in Nederland kartels functioneren zoals het in de economieboeken beschreven staat. De markt wordt verdeeld, de prijs gezamenlijk afgesproken en op hoog niveau vastgesteld, waarbij buitenstaanders met alle mogelijke middelen van de markt geweerd worden. Zoals altijd betaalt de consument het gelag. We kijken er naar en horen het aan, maar we verbazen ons niet. We hadden niet anders verwacht, het gaat toch immers overal zo?

Er zijn wel andere dingen om ons druk over te maken. Neem nou de wereldtop over duurzaamheid in Johannesburg waar maar liefst 60.000 ambtenaren en politici aan deelnemen. Voor vandaag worden protestdemonstraties van de anti-globaliseringsbeweging verwacht. Misschien worden ze wel net zo gewelddadig als eerder in Washington, Seattle, Praag en Genua. Als ze geen direct effect hebben, helpen ze in ieder geval om onze aandacht op echte problemen te richten.

Is de top een goed excuus voor twee extra weken vakantie voor al die bureaucraten of kunnen nog mooie resultaten verwacht worden? De hoofddoelstelling van de top is in ieder geval nobel: het verminderen van de armoede in de wereld en het verduurzamen van het leven, zodat ook toekomstige generaties comfortabel kunnen leven. Op de vorige top, 10 jaar geleden in Rio de Janeiro, stonden vooral het milieu en de toekomst centraal. Nu, in Afrika, ligt de nadruk meer op de generatie van nu en op armoedebestrijding. Dat is in ieder geval vooruitgang. Voor iemand die van dag tot dag moet zien te overleven en die een levensverwachting van 40 jaar heeft, zal het immers worst zijn hoe de aarde er in 2050 uitziet. Het milieu is vooral een probleem voor de rijke landen, voor de arme liggen de prioriteiten elders.

Wij zijn gezond en geschoold, daarom sterk en in staat om te werken. De wereldmarkten staan voor ons open, wij zijn daarom in staat zelf onze kost te verdienen. In ontwikkelingslanden zijn veel mensen ondervoed of ziek en dus zwak. Ze zijn afgesloten van water en energie, en er is geen geld voor goede gezondheidszorg. Ze zijn niet geschoold en daarom veroordeeld tot landarbeid. Op zich zou daar best wat mee te verdienen zijn, ware het niet dat wij daar een stokje

voor steken door onze markten voor hun producten af te sluiten. Wat de bouw in Nederland doet, doet het kartel van rijke landen wereldwijd.

Het gemiddelde inkomen in de rijkste 20 landen is 37 keer zo hoog als dat in de armste 20, een verhouding die in de laatste 40 jaar verdubbeld is. Ongeveer 1,2 miljard mensen moet rondkomen van minder dan \$ 1 per dag. Waarom zijn er zoveel armen en waarom neemt de ongelijkheid toe? De belangrijkste reden is dat wij onze landbouwmarkten afschermen. We geven per jaar \$ 350 miljard aan steun aan onze boeren, ongeveer \$ 1 miljard per dag. Met hetzelfde geld zouden we dus ook het inkomen van één vijfde deel van de wereldbevolking kunnen verdubbelen.

( ) *De suikerzwendel*, een interessant document dat de ontwikkelingsorganisaties Oxfam en NOVIB in aanloop naar de top publiceerden, laat zien hoe pervers het systeem is. Suiker kan uit bieten of uit riet geproduceerd worden. De eerste manier wordt gebruikt in de rijke westerse landen, de tweede in de tropische arme. Bietensuiker is twee keer zo duur, het is dus efficiënt de arme landen suiker te laten produceren en bij vrijhandel zouden zij inderdaad de wereldmarkt veroveren. De praktijk is anders.

( ) Europa subsidieert haar eigen suikerproductie en werpt tariefbelemmeringen op, zodat buitenstaanders niet van de hoge Europese prijzen kunnen profiteren. De subsidie leidt tot Europese overproductie die op de wereldmarkt gedumpt wordt. Het gevolg is dat een arm land als Mozambique haar goedkope rietsuiker nauwelijks op de wereldmarkt kwijt kan en dat Mozambikanen werkgelegenheid in de suikerindustrie en inkomen onthouden wordt. De uitkomst is zowel inefficiënt als oneerlijk. De Europese burger betaalt het gelag: € 1,6 miljard per jaar.

De Nederlandse overheid heeft aangegeven zich op de top vooral op de thema's water en energie te zullen richten. Water is het speeltje van onze kroonprins. Het is een belangrijk thema. Ik vraag mij toch af of zijn vader er niet de voorkeur aan zou geven dat hij zijn energie meer op urgenter problemen als armoedebestrijding en hervorming van het landbouwbeleid zou richten.

Eric van Damme